

Economía social

3

Benigno Sánchez García

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL

3.1. Cooperativas

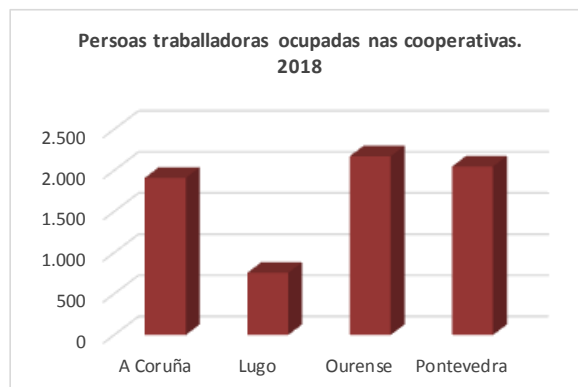
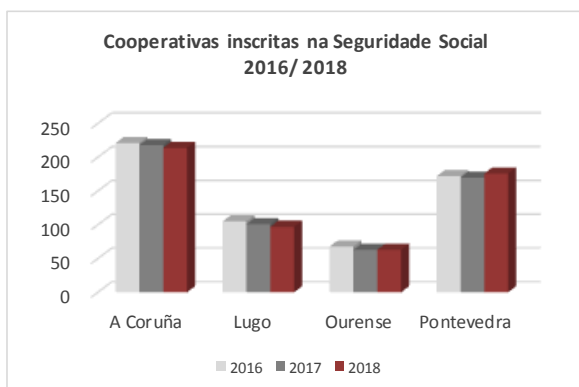
Segundo datos do Ministerio de Traballo, Migracións y Seguridade Social (cadro 3.1), o número total de cooperativas inscritas na Seguridade Social en Galicia, a 31 de decembro de cada ano, rexistrou unha diminución continuada nos tres últimos anos que, en 2018 respecto de 2016, supón o 2,8%. Non obstante, a pesar da diminución do número de cooperativas inscritas, o número de persoas traballadoras empregadas tivo un incremento do 6,5 % nese mesmo período dos tres últimos anos. A provincia da Coruña segue a ser a que conta con máis cooperativas, pero estas ocupan menos persoas que as da provincia de Ourense e Pontevedra. As cooperativas da provincia de Ourense seguen a ter a ocupación media de persoas traballadoras máis alta de Galicia (32 persoas), aínda que este dato está distorsionado polo efecto Coren, un dos maiores grupos industriais de Galicia, cunha ampla base cooperativa. Lugo é a provincia onde o indicador á que se acaba de facer referencia é máis baixo, con 7 persoas traballadoras de media por cooperativa.

Cadro 3.1

**Cooperativas inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras.
Por provincias. Galicia. 2016-2018**

	Cooperativas			Persoas traballadoras			
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
						Ambo sexos	% de mulleres
A Coruña	221	218	214	1884	2.019	1910	45,5
Lugo	105	101	97	826	747	755	45,0
Ourense	68	63	63	1438	1458	2.172	44,3
Pontevedra	172	170	176	2.317	2.011	2.048	46,3
Galicia	566	552	550	6.465	6.235	6.885	45,3

Fonte: Ministerio de Traballo, Migracións e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais 2018.

Xa con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria, e se temos en conta tan só as cooperativas inscritas en 2018 nos rexistros autonómicos, provinciais e central (cadro 3.2), a provincia que amosou un maior dinamismo neste punto foi a de Pontevedra. Por tipo

de cooperativa, o protagonismo case absoluto corresponde ao cooperativismo de traballo asociado.

Cadro 3.2

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a clase de cooperativa e número de socios/as promotores. Galicia, 2018

CLASE	REXISTROS PROVINCIAIS																				REGISTRO CENTRAL					TOTAL					
	A CORUÑA					LUGO					OURENSE					PONTEVEDRA															
	Nº COOP.	Nº SOCIOS/AS				Nº COOP.	Nº SOCIOS/AS				Nº COOP.	Nº SOCIOS/AS				Nº COOP.	Nº SOCIOS/AS				Nº COOP.	Nº SOCIOS/AS									
		HOMES	MULL.	P. XURIDICA S	TOTAL		HOMES	MULL.	P. XURIDICA S	TOTAL		HOMES	MULL.	P. XURIDICA S	TOTAL		HOMES	MULL.	P. XURIDICA S	TOTAL		HOMES	MULL.	P. XURIDICA S	TOTAL						
Traballo asociado	14	13	20		33	2	2	2		4	13	27	15		42	26	33	43		76	7	7	9		16	62	82	89		171	
Consumidores e usuarios																															
Vendas	3	28	17		45											2	6	3		9							5	34	20		54
Agrarias	1	2	4		6						1	2	2		4												2	4	6		10
Explotación comun. da terra																															
Servizos																															
Mar																															
Transportistas																					2	4			3	7	2	4		3	7
Transportistas-Traballo asociado																															
Seguros																															
Sanitarias																															
Servizos sociais-Traballo asociado																															
Ensino																															
Ensino-Traballo asociado											1	3			3												1	3		0	3
Educacionais																															
Integración social																															
Segundo Grao																															

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Dende o punto de vista da actividade desenvolvida, o 52,8% das cooperativas constituídas en Galicia en 2018, que agrupan ao 58,8% das persoas socias, pertencen ao sector da construción e aos subsectores do comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas; ás actividades profesionais, científicas e técnicas; e ao ensino.

Cadro 3.3

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a actividade desenvolvida e número de socios/as promotores. 2018

Cód.	Tipo de actividade	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra					
		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	2	8			2	6	1	2			5	16
B	Industrias extractivas												
C	Industria manufacturera	3	7			1	3			1	2	5	12
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado												
E	Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación												
F	Construción	3	45					3	11	1	2	7	58
G	Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	2	5			4	9	9	26	1	3	16	43
H	Transporte e almacenamento									2	7	2	7
I	Hostalaría	1	2			2	4	2	7			5	13
J	Información e comunicacións					3	18			2	4	5	22
K	Actividades financeiras e de seguros											0	0
L	Actividades inmobiliarias							1	3			1	3
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	4			2	6	5	14			9	24
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares			1	2	1	3			1	2	3	7
O	Administración pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria												
P	Educación	4	10					2	9			6	19
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							2	7			2	7
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3							1	3	2	6
S	Outros servizos			1	2			3	6			4	8
T	Activid. dos fogares como empregadores de persoal doméstico; activid. dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
Total		18	84	2	4	15	49	28	85	9	23	72	245

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

3.2. Sociedades laborais

De novo con datos do Ministerio de Traballo, Migracións y Seguridade Social (cadro 3.4), o número total de sociedades laborais inscritas na Seguridade Social en Galicia, a 31 de decembro de cada ano, diminuíu nos últimos tres anos, nunha tendencia uniforme en todas

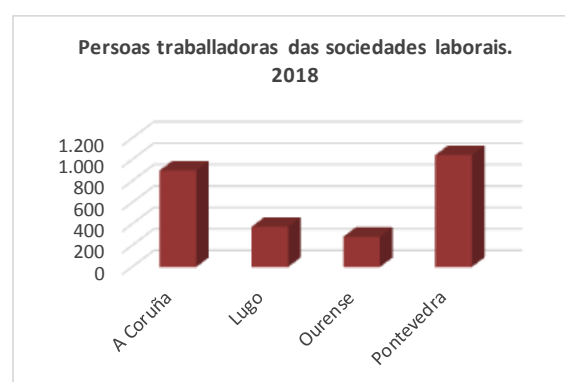
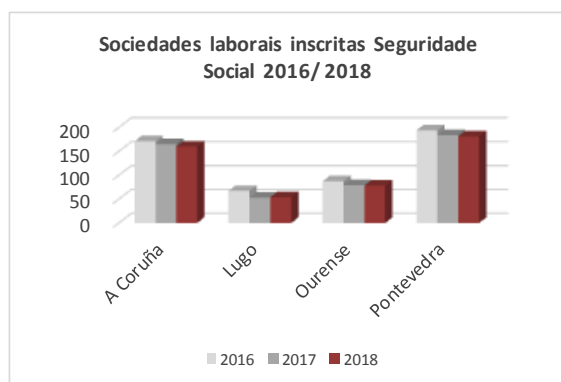
as provincias galegas. A diminución en 2018 respecto de 2016 foi do 8,9%. O número de persoas traballadoras empregadas nelas diminuíu un 1,6%.

Cadro 3.4

Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras. Por provincias. Galicia. 2016-2018

	Sociedades laborais			Persoas traballadoras			
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
						Ambos sexos	% de mulleres
A Coruña	171	165	160	941	925	899	34,6
Lugo	67	53	54	357	344	374	29,4
Ourense	87	79	78	293	271	282	35,1
Pontevedra	194	184	181	1049	1118	1042	26,3
Galicia	519	481	473	2.640	2.658	2.597	30,6

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais 2018.

O dato anterior resulta congruente cos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria acerca da evolución do número de sociedades laborais constituídas en Galicia entre 2011 e 2017 (a pesar do reponte no número das constituídas en 2018), e do número de sociedades laborais que causaron baixa no mesmo período, incluíndo aquí o ano 2018, ano este último no que se produciron 125 baixas, o dato máis prominente de toda a serie.

Cadro 3.5

Sociedades laborais: actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. Galicia. 2018

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
A Coruña	15	37	50	102
Lugo	3	12	15	30
Ourense	3	5	10	18
Pontevedra	24	26	50	100
Galicia	45	80	125	250

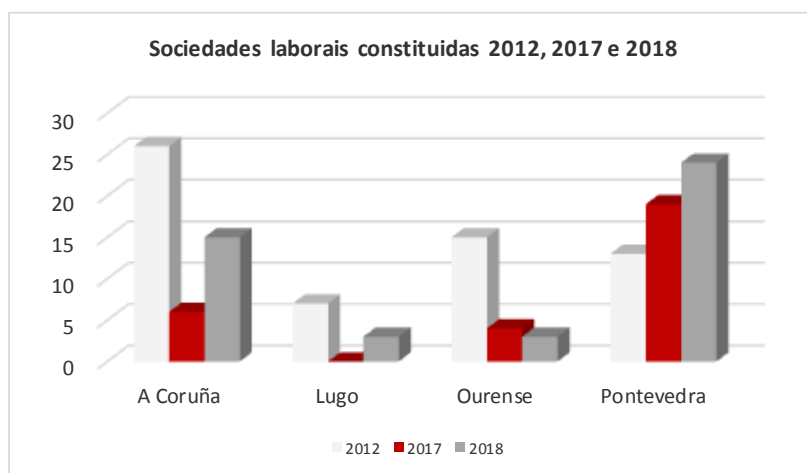
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.6

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia. 2011-2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Coruña	20	26	18	18	13	7	6	15
Lugo	2	7	2	5	1	1	0	3
Ourense	10	15	3	6	5	3	4	3
Pontevedra	16	13	22	13	16	18	19	24
Galicia	48	61	45	42	35	29	29	45

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.7

Sociedades laborais. Modificacións estatutarias. Evolución. Galicia. 2011-2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Coruña	7	11	15	11	6	12	8	37
Lugo	2	7	2	1	1	3	2	12
Ourense	5	4	1	4	2	0	1	5
Pontevedra	10	14	13	12	11	9	12	26
Galicia	24	36	31	28	20	24	23	80

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.8

Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia. 2011-2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Coruña	26	20	18	23	15	19	41	50
Lugo	15	14	23	8	8	4	25	15
Ourense	11	14	14	13	14	5	10	10
Pontevedra	25	23	24	20	20	11	25	50
Galicia	77	71	79	64	57	39	101	125

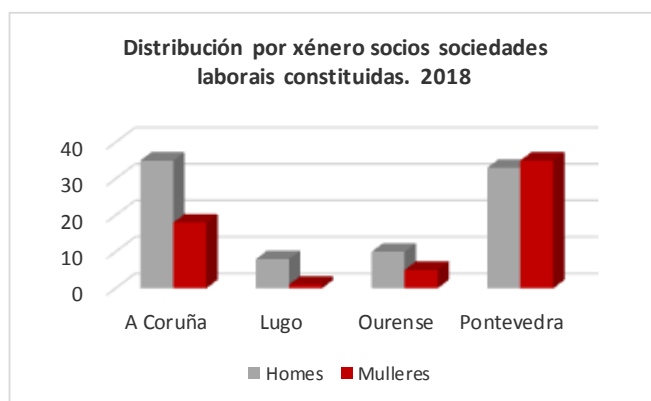
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.9

Distribución provincial número socios desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas en 2018

	Persoas Físicas	Persoas xurídicas	Totais socios por sexo		Socios por tipo de participación			
			Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	53		35	18	29	14	6	4
Lugo	9		8	1	8	1		
Ourense	15		10	5	7	4	3	1
Pontevedra	68		33	35	28	34	5	1
Galicia	145	0	86	59	72	53	14	6

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

A metade das sociedades laborais constituídas en Galicia en 2018 (cadro 3.10) están encadradas en tres subsectores: o comercio por xunto e polo miúdo e a reparación de vehículos a motor; as actividades profesionais, científicas e técnicas; e as actividades artísticas, recreativas e de entretemento.

Cadro 3.10

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, as provincias e o total. Galicia. 2018

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
		Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	3							2	6
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacturera	3	15					1	2	4	17
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción	2	7	1	3			1	6	4	16
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	12					6	15	9	27
H	Transporte e almacenamento										
I	Hostalaría	2	6					2	6	4	12
J	Información e comunicacións			1	3			1	2	2	5
K	Actividades financeiras e de seguros										
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	4	10					5	11	9	21
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							2	10	2	10
O	Administración pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación					1	5			1	5
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais										
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento			1	3	2	10	2	4	5	17
S	Outros servizos							3	9	3	9
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
	Total	15	53	3	9	3	15	24	68	45	145

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Dende o punto de vista societario, o 86,2% das persoas socias das sociedades laborais constituídas en 2018 son socias de traballo, e un 59,3% homes.

Cadro 3.11

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia. 2018

Cód.	Actividade	Nº SS LL	Total socios	Socios		Sexo	
				De traballo	De capital	Home	Muller
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	2	6	5	1	4	2
B	Industrias extractivas						
C	Industria manufactureira	4	17	15	2	13	4
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado						
E	Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación						
F	Construción	4	16	13	3	14	2
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	9	27	23	4	14	13
H	Transporte e almacenamento						
I	Hostalaría	4	12	12		7	5
J	Información e comunicacións	2	5	5		4	1
K	Actividades financeiras e de seguros						
L	Actividades inmobiliarias						
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	9	21	19	2	8	13
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares	2	10	7	3	4	6
O	Administración pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria						
P	Educación	1	5	4	1	1	4
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais						
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	5	17	14	3	14	3
S	Outros servizos	3	9	8	1	3	6
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio						
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais						
Total		45	145	125	20	86	59

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

3.3. Centros especiais de emprego

Esta modalidade de organización produtiva, que persegue a integración laboral das persoas con discapacidade, viu a constitución de 6 centros en 2018, nos que a práctica totalidade está integrada por persoas con discapacidade.

Cadro 3.12

Centros especiais de emprego constituídos en Galicia. 2018

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Traballadores/as		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
6	6	5	2	5	1	0	1

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.